

Yleisimmät joukkoviestimet tutkimusta
ja tiedettä koskevan tiedon välittäjinä
suomalaisille

LuK-tutkielma
Sini-Sofia Korkeakangas
Matemaattisten tieteiden laitos
Oulun yliopisto
Syksy 2018

Sisältö

1	Johdanto	2
2	Aineisto ja menetelmät	3
2.1	Tutkimusasetelma ja -populaatio	3
2.2	Vaste- ja taustamuuttujat	3
2.3	Tilastollisen analyysin menetelmät	5
3	Tulokset	6
3.1	Suomalaisten kiinnostus tiedettä, tutkimusta ja teknologiaa kohtaan	6
3.2	Internet, tietoverkot ja sosiaalinen media tiedettä ja tutkimusta koskevan tiedon välittäjinä suomalaisille	8
3.3	Televisio ja radio tiedettä ja tutkimusta koskevan tiedon välittäjinä suomalaisille	9
3.4	Sanomalehdet tiedettä ja tutkimusta koskevan tiedon lähteenä suomalaisille	10
4	Pohdinta	11
	Lähdeluettelo	13

1 Johdanto

Nykyisin tietoa on saatavilla valtavia määriä useista eri lähteistä. Joskus luotettavan tiedon erottaminen voi olla hankalaa, erityisesti tieteeseen ja tieteelliseen tutkimukseen perustuvaa tietoa haettaessa. Arkisimpia joukkoviestimiä, kuten televisiota, radiota ja internetiä, käytetään paljon ja niiden voi olettaa olevan monelle luonnollisia tiedon lähteitä aiheesta riippumatta. Siksi onkin mielenkiintoista selvittää tarkemmin, pitävätkö suomalaiset näitä viestimiä itselleen tärkeinä tiedon välittäjinä myös tieteeseen ja tutkimukseen liittyvän tiedon suhteen.

Tämän tutkielman yhtenä tavoitteena on kartoittaa suomalaisten kiinnostusta tiedettä, tutkimusta ja teknologiaa kohtaan yleisesti ottaen. Tutkielman toinen ja ehkä tärkein tavoite on kuitenkin selvittää yleisimpien joukkoviestimien, muun muassa television, internetin sekä sanomalehtien, tärkeyttä suomalaisille erityisesti tiedettä sekä tutkimusta koskevan tiedon välittäjinä.

2 Aineisto ja menetelmät

2.1 Tutkimusasetelma ja -populaatio

Tutkielmassa käytetty aineisto on peräisin vuoden 2016 Tiedebarometrasta¹. Tiedebarometri on kolmen vuoden välein kerättävä kyselytutkimus, jonka tarkoituksena on kartoittaa suomalaisten suhdetta ja suhtautumista tieteseen. Alkuperäisessä kyselylomakkeessa oli taustatietojen (kuten ikä, asuinpaikka, koulutus. . .) lisäksi 10 suurempaa kysymysryhmää. Taustamuuttujia lukuunottamatta aineistossa oli 134 muuttujaa, joista tässä tutkielmassa tarkasteltavaksi on valittu vain muutama.

Ennen aineiston keruuta tutkimuspopulaation tavoitekokoksi asetettiin 1000 henkilöä. Näin ollen aiemman kokemuksen perusteella kysymyslomake lähetettiin 7000 väestötietojärjestelmästä yksinkertaisella satunnaisotannalla poimitulle henkilölle. Aineisto kerättiin strukturoidulla kyselylomakkeella, joka kullekin vastaajalle lähetettiin kirjeitse ja jonka kukin vastaaja täytti itse. Aineiston keruu tapahtui aikavälillä 31.5.2016 – 8.8.2016. Tämä tutkielma on poikittaistutkimus ja tarkasteltavana on vain vuonna 2016 kerätyn Tiedebarometrin tuloksia.

Tutkimuspopulaation koko eli takaisin saatujen vastausten lukumäärä oli 1056. Havaintoyksikkönä on luonnollisesti henkilö. Lähdepopulaatio olivat kaikki 18–70-vuotiaat Suomen väestöön kuuluvat, Ahvenanmaa poislukien.

2.2 Vaste- ja taustamuuttujat

Tämän tutkielman vastemuuttujia on mitattu seuraavilla numeroin 1–4 merkityillä kysymyksillä:

1. Kuinka kiinnostunut olette/aktiivisesti seuraatte tiedotusvälineistä seuraavia aihepiirejä koskevia uutisia, ohjelmia ja kirjoituksia? *Tiede, tutkimus, teknologia*

Yllämainitun kysymyksen vastausvaihtoedot olivat ”hyvin kiinnostunut”, ”melko kiinnostunut”, ”vaikea sanoa”, ”en kovin kiinnostunut” ja ”en lainkaan kiinnostunut”.

2. Tietoa tieteestä ja sen kehityksestä voi saada useista lähteistä. Kuinka tärkeitä seuraavat tietolähteet ovat Teille tiedettä ja tutkimusta koskevan tiedon välittäjinä? *Internet, tietoverkot, sosiaalinen media*
3. Tietoa tieteestä ja sen kehityksestä voi saada useista lähteistä. Kuinka tärkeitä seuraavat tietolähteet ovat Teille tiedettä ja tutkimusta koskevan tiedon välittäjinä? *Televsio, radio*
4. Tietoa tieteestä ja sen kehityksestä voi saada useista lähteistä. Kuinka tärkeitä seuraavat tietolähteet ovat Teille tiedettä ja tutkimusta koskevan tiedon välittäjinä? *Sanomalehdet*

Kysymysten 2–4 vastausvaihtoehdot olivat ”hyvin tärkeä”, ”melko tärkeä”, ”vaikea sanoa”, ”ei kovin tärkeä” ja ”ei lainkaan tärkeä”.

Taustamuuttujana tutkitaan ikää ja lisäksi kysymystä 1. tarkastellessa ammatillisen koulutuksen tasoa. Kysymyslomakkeessa vastaajia pyydettiin ilmoittamaan ikänsä valmiiksi annettujen ikäluokkien mukaan, joita oli kuusi: 18–25, 26–35, 36–45, 46–55, 56–65 ja yli 65 vuotta. Tässä tutkielmassa ikäluokat on kuitenkin karkeahkosti yhdistetty kolmeksi luokaksi: 18–35, 36–55 ja yli 55 vuotta. Koko tutkimuspopulaatiosta 28% oli 18–35-vuotiaita, 31% 36–55-vuotiaita, sekä 39% yli 55-vuotiaita. 13 vastaajaa ei ilmoittanut ikäänsä.

Alkuperäisessä kysymyslomakkeessa myös ammatillinen koulutus pyydettiin ilmoittamaan valmiiksi annettujen luokkien mukaan. Tässäkin vastausvaihtoehdoja oli kuusi: ”ei ammatillista koulutusta”, ”ammattikurssi tai muu lyhyt ammattikoulutus”, ”ammattikoulu”, ”kouluasteen ammatillinen tutkinto”, ”opistotasoinen ammattikoulutus”, ”ammattikorkeakoulututkinto”, sekä ”yliopisto- tai korkeakoulututkinto”. Tämän tutkielman tarkoituksen ja tulokinnallisuuden vuoksi nämä yhdistettiin neljäksi luokaksi. Uudet koulutusluokat ovat tässäkin hieman karkeat, mutta ne pyrittiin yhdistämään siten, että yhdistettävät koulutukset olisivat keskenään mahdollisimman samankaltaiset. Luokat ”ei ammatillista koulutusta” sekä ”yliopisto- tai korkeakoulututkinto” säilyivät omina luokkinaan, mutta luokat ”ammattikurssi tai muu lyhyt ammattikoulutus” ja ”ammattikoulu, kouluasteen ammatillinen tutkinto” yhdistettiin luokaksi ”ammattikoulu”. Lisäksi luokat ”opistotasoinen ammattikoulutus” ja ”ammattikorkeakoulututkinto” yhdistettiin luokaksi ”ammattikorkeakoulu”.

Koko tutkimuspopulaatiosta 11%:lla ei ollut ammatillista koulutusta, 29% oli

ammattikoulutasoisen koulutuksen käyneitä, 35% kävi ammattikorkeakoulututkinnon ja 25% yliopisto- tai korkeakoulututkinnon. Ammatillisen koulutuksensa jätti ilmoittamatta 15 henkilöä.

2.3 Tilastollisen analyysin menetelmät

Tilastollisen analyysin menetelmien osalta tässä tutkielmassa on käytetty ehdollisia prosenttijakaumia ja ristiintaulukointia. Ristiintaulukointi ja jakaumien laskeminen on tehty R-ohjelmalla.

3 Tulokset

3.1 Suomalaisten kiinnostus tiedettä, tutkimusta ja teknologiaa kohtaan

Tutkitaan aluksi kysymyksen ”*Kuinka kiinnostunut olette/aktiivisesti seuraatte tiedotusvälineistä seuraavia aihepiirejä koskevia uutisia, ohjelmia ja kirjoituksia? Tiede, tutkimus, teknologia*” vastausten prosenttijakaumia. Kyseiset jakaumat löytyvät Taulukosta 1 ikäluokittain esitettynä.

Kussakin ikäluokassa selkeä enemmistö on vastannut olevansa hyvin tai melko kiinnostunut tieteestä, tutkimuksesta ja teknologiasta. Ikäluokkien jakaumia vertailemalla nähdään, että suurimmat osuudet hyvin tai melko kiinnostuneita on 18–35 -vuotiaissa (yhteensä 77%) ja 36–55 -vuotiaissa (yhteensä 73%) pienellä erotuksella. Yli 55 -vuotiailla vastaava osuus on muihin ikäluokkiin verrattuna pienempi (yhteensä 58%).

Ikäluokkien kesken verraten vanhimmassa ikäluokassa, eli yli 55-vuotiailla, ”en kovin kiinnostunut” tai ”en lainkaan kiinnostunut” -vastauksia oli suhteellisesti eniten, kaikkiaan 23%. 18–35 ja 36–55-vuotiaiden ikäluokkien välillä ei jälleen ollut kovin suurta eroa: 18–35-vuotiaista yhteensä 12% ja 36–55-vuotiaista yhteensä 14% ei ollut kovin tai lainkaan kiinnostuneita tieteestä, tutkimuksesta ja teknologiasta.

Taulukko 1: *Kuinka kiinnostunut olette/aktiivisesti seuraatte tiedotusvälineistä seuraavia aihepiirejä koskevia uutisia, ohjelmia ja kirjoituksia? Tiede, tutkimus, teknologia.* Vastausten jakaumat (%) ikäluokittain.

Ikä (v.)	Hyvin kiinnostunut	Melko kiinnostunut	Vaikea sanoa	En kovin kiinnostunut	En lainkaan kiinnostunut	Yht.	N
18-35	27	50	12	10	2	100	294
36-55	21	52	13	11	3	100	327
Yli 55	15	43	20	19	4	100	405
Yht. ¹	20	48	15	14	3	100	1039

¹ Rivi sisältää vastaukset kaikilta tähän kysymykseen vastanneilta, myös ikänsä ilmoittamatta jättäneiltä. Kysymykseen jätti vastaamatta 17 henkilöä.

Tarkastellaan vielä saman vastemuuttujan jakautumista eri koulutusalojen

välillä Taulukossa 2.

Yliopisto- tai korkeakoulututkinnon suorittaneilla hyvin tai melko kiinnostuneiden suhteellinen osuus on selkeästi kaikkein suurin muihin koulutusluokkiin verrattuna (85%). Muissa koulutusluokissa vastaavat osuudet poikkeavat toisistaan jonkin verran, mutteivät radikaalisti: ammattikorkeakoulututkinnon suorittaneista yhteensä 66%, ammattikoulutasoisen koulutuksen suorittaneista yhteensä 58% ja niistä, joilla ei ole ammatillista koulutusta yhteensä 62% on vastannut olevansa hyvin tai melko kiinnostunut tieteestä, tutkimuksesta ja teknologiasta.

Taulukko 2: *Kuinka kiinnostunut olette/aktiivisesti seuraatte tiedotusvälineistä seuraavia aihepiirejä koskevia uutisia, ohjelmia ja kirjoituksia? Tiede, tutkimus, teknologia.* Vastausten jakaumat (%) ammatillisen koulutuksen mukaan.

Ammatillinen koulutus	Hyvin kiinnostunut	Melko kiinnostunut	Vaikea sanoa	En kovin kiinnostunut	En lainkaan	Yht.	N
Ei ole	17	45	13	19	5	100	115
Ammattikoulutaso	15	43	19	18	5	100	292
Ammattikorkeakoulu	18	48	19	14	2	100	362
Yliopisto tai korkeakoulu	30	55	8	5	1	100	256
Yht. ¹	20	48	15	14	3	100	1039

¹ Rivi sisältää vastaukset kaikilta tähän kysymykseen vastanneilta, myös ammatillisen koulutuksensa ilmoittamatta jättäneiltä. Kysymykseen vastamatta jättäneitä oli 17.

Yliopisto- tai korkeakoulututkinnon suorittaneista yhteensä 6% ei ollut kovin tai lainkaan kiinnostunut kyseisistä aihepiireistä, ammattikorkeakoulun käyneistä 16%, ammattikoulutasoisen koulutuksen käyneistä 23% ja niistä, joilla ei ole ammatillista koulutusta yhteensä 24% on vastannut samoin. Muihin koulutusluokkiin verrattuna yliopisto- tai korkeakoulututkinnon suorittaneilla ei kovin tai ei lainkaan kiinnostuneiden suhteellinen osuus on selkeästi kaikkein pienin, kun taas kouluttamattomilla ja ammattikoululla suhteelliset osuudet ovat lähes samat ja samalla myös koulutusluokista kaikkein suurimmat.

3.2 Internet, tietoverkot ja sosiaalinen media tiedettä ja tutkimusta koskevan tiedon välittäjinä suomalaisille

Tässä alaluvussa siirrytään tutkimaan eri joukkoviestimien tärkeyttä tiedettä ja tutkimusta koskevan tiedon välittäjinä. Tarkastellaan ensiksi kysymystä *"Kuinka tärkeitä seuraavat tietolähteet ovat Teille tiedettä ja tutkimusta koskevan tiedon välittäjinä? Internet, tietoverkot, sosiaalinen media"*. Taulukosta 3 löytyvät tämän kysymyksen vastausten prosenttijakaumat ikäluokittain.

Kustakin ikäluokasta enemmistö piti internetiä, tietoverkkoja ja sosiaalista mediaa itselleen (erittäin tai melko) tärkeinä tiedon välittäjinä. Ikäluokkien keskinäisessä vertailussa nuorimmilla, eli 18–35 -vuotiailla, erittäin tai melko tärkeinä pitävien suhteellinen osuus (93%) oli selkeästi suurin ja vanhimmilla, eli yli 55-vuotiailla, kaikkein pienin (49%). 36–55-vuotiaista 75% piti kyseisiä viestimiä itselleen erittäin tai melko tärkeinä.

Muihin ikäluokkiin verrattuna yli 55-vuotiailla ei kovin tai ei lainkaan tärkeänä pitävien suhteellinen osuus (33%) oli selkeästi monin kerroin suurempi. Nuorimmalla ikäluokalla eli 18–35-vuotiailla taas selkeästi kaikkein pienin (3%). 36–55 -vuotiaista 12% joi pitänyt tietoverkkoja ja sosiaalista mediaa itselleen kovin tai lainkaan tärkeinä tiedettä ja tutkimusta koskevan tiedon välittäjinä

Voitaneen todeta, että suomalaisille kyseiset viestimet ovat (erittäin tai melko) tärkeitä tieteeseen ja tutkimukseen liittyvän tiedon välittäjiä. Ikäluokkien välillä tärkeysluokittelussa on eroja, mutta ne eivät poikkea suuresti suomalaisten yleisestä linjasta.

Taulukko 3: *Kuinka tärkeitä seuraavat tietolähteet ovat Teille tiedettä ja tutkimusta koskevan tiedon välittäjinä? Internet, tietoverkot, sosiaalinen media.* Vastausten jakaumat (%) ikäluokittain.

Ikä (v.)	Erittäin tärkeä	Melko tärkeä	Vaikea sanoa	Ei kovin tärkeä	Ei lainkaan tärkeä	Yht.	N
18-35	56	37	5	2	1	100	298
36-55	32	43	13	10	2	100	325
Yli 55	12	37	17	23	10	100	410
Yht. ¹	31	39	12	13	5	100	1044

¹ Rivi sisältää vastaukset kaikilta tähän kysymykseen vastanneilta, myös ikänsä ilmoittamatta jättäneiltä. Kaksi vastaajaa jätti vastaamatta kysymykseen.

3.3 Televisio ja radio tiedettä ja tutkimusta koskevan tiedon välittäjinä suomalaisille

Tarkastellaan seuraavana joukkoviestimenä televisiota ja radiota. Tarkasteltavan kysymyksen "*Kuinka tärkeitä seuraavat tietolähteet ovat Teille tiedettä ja tutkimusta koskevan tiedon välittäjinä? Televisio, radio*" vastausten prosenttijakaumat on esitetty Taulukossa 4 ikäluokittain.

Kaikissa ikäluokissa selkeä enemmistö piti televisiota ja radiota erittäin tai melko tärkeinä tutkimusta ja tiedettä koskevan tiedon välittäjinä. Kuitenkin ikäluokkien jakaumia vertaillen televisiota ja radiota erittäin tai melko tärkeinä pitävien osuus oli suurin vanhimmassa ikäluokassa yli 55-vuotiailla (90%) ja pienin nuorimmassa ikäluokassa eli 18–35 -vuotiailla (69%). 36–55 -vuotiailla vastaava osuus oli 84%, mikä ei poikkea kovin montaa prosenttiyksikköä yli 55-vuotiaiden vastaavasta suhteellisesta osuudesta (90%).

Ikäluokkien vertailussa suurin osuus ei kovin tai ei lainkaan tärkeänä pitäviä oli 18–35 -vuotiaissa (yhteensä 21%) ja vähiten yli 55 -vuotiaissa (yhteensä 4%). 36–55 -vuotiaista yhteensä 12% ei pitänyt kyseisiä tietolähteitä kovin tai lainkaan tärkeinä itselleen.

Näyttäisi siltä, että valtaosa suomalaisista (yhteensä 81%) pitää televisiota ja radiota (erittäin tai melko) tärkeänä tiedettä ja tutkimusta koskevan tiedon välittäjänä itselleen.

Taulukko 4: *Kuinka tärkeitä seuraavat tietolähteet ovat Teille tiedettä ja tutkimusta koskevan tiedon välittäjinä? Televisio, radio.* Vastausten jakaumat (%) ikäluokittain.

Ikä (v.)	Erittäin tärkeä	Melko tärkeä	Vaikea sanoa	Ei kovin tärkeä	Ei lainkaan tärkeä	Yht.	N
18-35	26	43	10	17	4	100	296
36-55	34	50	5	10	2	100	327
Yli 55	44	46	6	3	1	100	412
Yht. ¹	35	46	7	9	2	100	1048

¹ Rivi sisältää vastaukset kaikilta tähän kysymykseen vastanneilta, myös ikänsä ilmoittamatta jättäneiltä. Kysymykseen vastaamatta jättäneitä oli 8.

3.4 Sanomalehdet tiedettä ja tutkimusta koskevan tiedon lähteenä suomalaisille

Tarkastellaan lopuksi vielä kysymyksen *"Kuinka tärkeitä seuraavat tietolähteet ovat Teille tiedettä ja tutkimusta koskevan tiedon välittäjinä? Sanomalehdet"* vastausten prosenttijakaumia ikäluokittain.

18–35-vuotiaista yhteensä 58% luokitteli sanomalehdet erittäin tai melko tärkeiksi. 36–55-vuotiaista vastaava osuus oli yhteensä 73% ja yli 55-vuotiaista yhteensä 80%. Jälleen kussakin ikäluokassa selkeä enemmistö piti sanomalehtiä (erittäin tai melko) tärkeänä tiedettä ja tutkimusta koskevan tiedon välittäjänä itselleen. Ikäluokkien välillä eniten (erittäin tai melko) tärkeänä pitäviä oli vanhimmassa ikäluokassa eli yli 55-vuotiaissa. Hieman pienempi tämä osuus oli 36–55-vuotiailla ja selkeästi kaikkein pienin nuorimmassa ikäluokassa 18–35-vuotiailla.

Yhteensä 32% 18–35-vuotiaista ei pitänyt sanomalehtiä kovin tai lainkaan tärkeänä. Nuorimmalla ikäluokalla kyseinen osuus oli myös muihin ikäluokkiin verrattuna suurin. Vastaavat osuudet olivat 36–55-vuotiaissa 22% ja yli 55-vuotiaissa 13%. "Vaikea sanoa" -vastausten suhteelliset osuudet olivat kaikissa ikäluokissa hyvin lähellä toisiaan.

Kaiken kaikkiaan valtaosa suomalaisista (71%) pitää sanomalehtiä itselleen tärkeänä tiedettä ja tutkimusta koskevan tiedon välittäjänä.

Taulukko 5: *Kuinka tärkeitä seuraavat tietolähteet ovat Teille tiedettä ja tutkimusta koskevan tiedon välittäjinä? Sanomalehdet.* Vastausten jakaumat (%) ikäluokittain.

	Erittäin tärkeä	Melko tärkeä	Vaikea sanoa	Ei kovin tärkeä	Ei lainkaan tärkeä	Yht.	N
18–35	18	40	9	23	9	100	298
36–55	24	49	6	19	3	100	327
Yli 55	36	44	7	11	2	100	412
Yht. ¹	27	44	7	17	4	100	1050

¹ Rivi sisältää vastaukset kaikilta tähän kysymykseen vastanneilta, myös ikänsä ilmoittamatta jättäneiltä. Kuusi henkilöä jätti vastaamatta kysymykseen.

4 Pohdinta

Kysymyksen *"Kuinka tärkeitä seuraavat tietolähteet ovat Teille tiedettä ja tutkimusta koskevan tiedon välittäjinä? ..."* muotoilu on tulkinnanvarainen. Mitä tärkeys tässä tarkalleen ottaen tarkoittaa? Ehkä sitä, kuinka aktiivisesti tietolähdettä käytetään kysytyjen aihepiirien tietolähteinä. Kenties tärkeys koskee lähteestä saatavan tiedon määrää tai laatua. Tulkintoja voi olla useita sekä toisistaan poikkeavia, millä voi luonnollisesti olla vaikutusta siihen, miten eri ihmiset ovat kysymykseen vastanneet. Tiedetäänkö todellisuudessa tarkalleen mistä on saatu tietoa? Jos olisi mahdollista selvittää ja poistaa kysymyksen "väärinymmärtäneiden" vastaukset, olisiko vastausten jakauma erilainen?

Sensijaan kysymys *"Kuinka kiinnostunut olette/aktiivisesti seuraatte tiedotusvälineistä seuraavia aihepiirejä koskevia uutisia, ohjelmia ja kirjoituksia? Tiede, tutkimus, teknologia"* on suoraviivainen, eikä tulkinnanvaraa juuri jää. Kuitenkin vielä selkeämpää olisi, jos suoraan kysyttäisiin joko aiheen kiinnostavuutta tai seuraamisen aktiivisuutta. Toisaalta vastausvaihtoehdot tähän kysymykseen olivat "hyvin kiinnostunut", "melko kiinnostunut", jne., joten kysymyksen tavoite lienee melko selvä.

Lisäksi molemmissa tutkittavissa kysymystyypeissä aihepiirejä tai joukko- viestimiä on niputettu yhteen. Jos esimerkiksi internetin ja sosiaalisen median tärkeyttä olisi kysely erillisesti omissa kysymyksissään, poikkeavaisitko niiden erilliset jakaumat yhteisestä?

Alkuperäinen tutkimusaineisto oli suuri, reippasti yli sadan muuttujan aineisto. Tähän tutkielmaan on valittu tarkasteltavaksi vain muutama vaste-

muuttuja, joten informaatiota jää pois suuria määriä. Eri tietolähteiden tärkeyttä tiedettä ja tutkimusta koskevan tiedon välittäjinä koskevat kysymykset valittiin tähän tutkielmaan siinä mielessä huonosti, että yleisesti näitä viestimiä käytetään paljon. Luvussa 3 kuvailluissa tuloksissa huomattiin, että yleisesti ottaen kaikkia kolmea joukkoviestintä pidettiin tärkeinä lähteinä. Vastajaat ovat herkemmin saattaneet luokitella tässä tutkielmassa tiedustellut tietolähteet tärkeämmiksi jo sen perusteella, että ne ovat yleisesti tunnettuja ja arkipäiväisiä joukkoviestimiä. Toisaalta yleisyys oli myös kyseisten tietolähteiden valinnan syy.

Tutkimukseen osallistui lopulta vain noin seitsemäsosa niistä, joille kysymyslomake lähetettiin (1056 henkilöä 7000:sta). Kysymyslomakkeen vastaanottaneet ovat olleet tietoisia siitä, että kysely tehdään Tiedebarometria varten. Tieteestä kiinnostuneet ja siihen perehtyneet henkilöt ovat saattaneet olla herkempiä vastaamaan ja näin lopullinen tutkimuspopulaatio saattaa olla vääristynyt ns. tiedepositivisempaan suuntaan kuin se todellisuudessa on eikä näin ollen välttämättä anna realistista kuvaa koko Suomen väestön näkemyksistä.

Vastajaista suuri enemmistö ilmoitti olevansa kiinnostunut tieteestä, tutkimuksesta ja teknologiasta, mikä oli vastoin ennako-odotuksia. Eri tietolähteiden tärkeyttä koskevien kysymysten tulokset taas vastasivat odotuksia hyvin. Odotettavissa oli, että internetiä, tietoverkkoja ja sosiaalista mediaa tärkeänä pitävien suhteellinen osuus olisi suurin nuorimmassa ikäluokassa. Lisäksi odotettiin, että kahdessa vanhimmassa ikäluokassa nuorinta ikäluokaa suurempi suhteellinen osuus suosisi tietolähteenä televisiota, radiota ja sanomalehtiä. Kahden vanhimman ikäluokan välisille eroille oli vaikea asettaa ennako-odotuksia osittain siksi, että ikäluokkien sisällä iän vaihteluväli oli varsin leveä.

Lähdeluettelo

- [1] Kiljunen, Pentti (Yhdyskuntatutkimus): *Tiedebarometri 2016 [sähköinen tietoaineisto]*. Versio 2.0 (2018-07-13). Yhteiskuntatieteellinen tietoarkisto [jakaaja]. <http://urn.fi/urn:nbn:fi:fsd:T-FSD3137>